

Juryrapport Piter Jellespriis 2016

Het is met groot genoegen dat ik, ook uit naam van beide andere jury-leden Hinke Wiersma en Sjoerd Ijbema, vandaag mag vertellen waarom de roman 'Renger' van Nyk de Vries de Piter Jellesprijs heeft gewonnen.

Voordat ik dat doe, even iets over onze werkwijze. De opdracht was duidelijk:

De Piter Jelles Prijs voor de letteren kan beschikbaar worden gesteld voor alle facetten en genres van en activiteiten op het gebied van de letteren in de Friese en Nederlandse taal. De prijs kan worden toegekend voor zowel Friestalige als Nederlandstalige werken, met dien verstande dat hetzij door de gebruikte taal, hetzij door het gekozen onderwerp de relatie met Friesland tot uitdrukking dient te worden gebracht en dat (zoveel mogelijk) afwisselend Friestalige en Nederlandstalige werken voor toekenning in aanmerking kunnen komen. Voor onderscheiding komen in aanmerking werk en activiteiten die tot stand zijn gekomen in de aan het jaar van prijsuitreiking voorafgaande vier kalenderjaren.

Op onze eerste bijeenkomst kwam ieder jury-lid met 5 suggesties. Na uitvoerig en zorgvuldig wikken en wegen maakten we een shortlist van drie potentiële winnaars. Naast het bekroonde werk waren dat Willem Schoorstra voor zijn historische roman 'Pier' en de dichter Elmar Kuiper voor zijn bundels 'Ruimtedier' en 'Hiemsiik'.

Na het lezen van de genomineerde werken ging het, bij het volgende jury-overleg, vooral tussen De Vries en Kuiper, van wie met name de Friestalige bundel 'Hiemsiik', met daarin het schrijnend cyclus van ziekte en dood van de vader, de jury bekoorde. Het betekende het bekende dilemma van de twee vruchten. Hoe vergelijk je poëzie en proza? Na een indringende discussie kozen we voor de roman van Nyk de Vries.

De jury is vooral getroffen door de manier waarop De Vries er in 'Renger' in is geslaagd de sfeer van het arbeidersmilieu uit de Friese Wâlden op te roepen. Hoewel de schrijver al jarenlang buiten Fryslân woont, lijkt het wel of hij, net als de hoofdpersoon in zijn roman, met een klein opschriftboekje als 'fly on the wall' de gebeurtenissen en verhalen uit Noord-Burgum heeft vastgelegd. De verjaardagsvisites vol sterke verhalen; het vriendschappelijk gekibbel tussen zijn ooms en zijn vader; het, om het maar eens op zijn Frysk te zeggen, 'kortfoardekop' zijn van zijn vader; een echte wâldpyk, die de dominee in een volle kerk de les leest, maar ook de zuinige verzamelwoede van zijn vader: "Ik hoef voor de rest van mijn leven geen spijker meer te kopen." De vries heeft het allemaal minutieus geregistreerd en in korte, pakkende zinnen opgeschreven.

Het Nederlandstalige romandebuut van Nyk de Vries kan zich meten met eerdere debuten van schrijvers die in een provincie opgroeiden. De thematiek doet denken aan 'Joe Speedboot' van Tommy Wieringa en de eerste delen van de romancyclus 'De Tandeloze Tijd' waarin A.F.Th. van der Heyden zijn jeugd in Brabant beschrijft. Door de ontmoeting met de mysterieuze en vlotte

Renger, te koppelen aan de jeugdherinneringen van de hoofdpersoon ontstaat een meeslepende roman die je in één adem uitleest. De droge humor, duidelijk geïnspireerd op Gerard Reve, maakte ons regelmatig aan het lachen.

Hoewel de opdracht van de jury is om een literair werk van de laatste vier jaar te belonen geven we deze prijs ook aan De vries op basis van zijn eerdere werk. Hij is een multitalent, maakte samen Meindert Talma het interviewboek 'De Blauwe Fedde yn petear', speelt gitaar en drums, stond als acteur op de planken en hij liet met de Fryske romans 'Rezineknyn' en 'Prospero' al zien dat hij kan schrijven. Ook zijn ultra-korte verhalen in de boeken 'Motorman' en 'De Dingen gebeuren omdat ze rijmen ' zijn erg grappig.

Al zijn werk is in het Nederlands vertaald. Nu er een Friese vertaling van Renger verschijnt is de cirkel mooi rond.

It wurk fan de winner fan de PiterJellespriis kin besjen lije en fertsjinnet in breed publyk. En sa is't mar krekt.

Ronnie Terpstra(sjuery-foarsitter)